

Scrisoarea Prelatului (16 februarie 2023)

În aceste rânduri, Monseniorul Fernando Ocáriz ne invită să reflectăm despre unele dintre atitudinile și manifestările prin care se exprimă fraternitatea.

16.02.2023

**Descarcă scrisoarea în format
digital**

ePub ► Scrisoarea Prelatului (16
februarie 2023)

Mobi ► Scrisoarea Prelatului (16 februarie 2023)

PDF ► Scrisoarea Prelatului (16 februarie 2023)

<https://soundcloud.com/opusdei...>

.....

Dragii mei, fie ca Isus să vegheze asupra fiicelor și fiilor mei!

1. Prin această scrisoare, doresc să vă invit să considerați împreună cu mine câteva aspecte cuprinse în acele cuvinte ale Domnului, atât de des meditate: „Aceasta este porunca mea: să vă iubiți unii pe alții cum v-am iubit eu” (In 15,12).

Isus ne-a iubit până la capăt, până la punctul de a-și da viața pentru fiecare dintre noi. Noi știm acest lucru și vrem să credem cu o credință mai vie și mai operativă, pe

care i-o cerem, ca și apostolii:
„Mărește-ne credința” (Lc 17,5). În
acest fel, vom putea spune cu Sfântul
Ioan, pe deplin convinși: „Am
cunoscut și am crezut iubirea pe care
Dumnezeu o are pentru noi” (1In
4,16).

„Dumnezeu este iubire” (1In 4,8) și
ne cheamă la iubire: „Aceasta este
vocația noastră cea mai înaltă,
vocația noastră prin excelență; și la
aceasta se unește și bucuria
speranței creștine. Cine iubește are
bucuria nădejdi, de a ajunge la
întâlnirea cu marea iubire care este
Domnul” ^[1].

Iubirea noastră pentru Dumnezeu –
caritatea supranaturală – este o
corespondență a acelei iubiri divine
pentru fiecare dintre noi, pe care
Domnul însuși o pune ca model și
orizont pentru iubirea noastră față
de ceilalți. Iubirea pentru Dumnezeu
și iubirea pentru ceilalți sunt atât de

strâns legate încât, „în orice act de fraternitate, capul și inima adesea nu pot distinge dacă este vorba de slujirea lui Dumnezeu sau de slujirea fraților noștri: pentru că, în cel de-al doilea caz, ceea ce facem este de două ori slujirea lui Dumnezeu” ^[2].
—.

2. Atât de hotărâtoare este iubirea pentru ceilalți în viața noastră, încât "știm că am trecut de la moarte la viață, pentru că iubim pe frații noștri" (1In 3,14). Caritatea se dezvoltă în nenumărate feluri și se extinde la întreaga lume. Nimeni nu poate fi indiferent față de noi, pentru că „fiecare dintre noi este rodul unui gând al lui Dumnezeu. Fiecare dintre noi este dorit, fiecare dintre noi este iubit, fiecare dintre noi este necesar” ^[3].
—.

În aceste rânduri, aș dori să reflectăm asupra unor atitudini și manifestări de o relevanță deosebită în care se exprimă fraternitatea. Într-

un anumit sens, ele sunt rezumate în aceste cuvinte ale Sfântului Josemaría: „Cu câtă insistență a predicat Sfântul Apostol Ioan *mandatum novum*: «Iubiți-vă unii pe alții, iubiți-vă unii pe alții». M-aș pune în genunchi, fără să fac o comedie, îmi strigă inima, pentru a vă cere, din iubirea lui Dumnezeu, să vă iubiți unii pe alții, să vă ajutați unii pe alții, să vă țineți de mână, să știți să vă iertați unii pe alții” ^[4].

Amploarea înțelegerii

3. Cuvântul înțelegere, în contextul relațiilor personale, ar putea uneori să evoce doar unul dintre aspectele sale: acela de a nu fi surprins de greșelile și neajunsurile celorlalți, dar în acest caz nu s-ar înțelege pe deplin sensul acelui gând din cartea *Drum*: „Caritatea constă mai mult în «a înțelege» decât în «a da»” ^[5].

Înțelegerea care este rodul carității, al iubirii, "înțelege": ea "vede", în

primul rând, nu defectele sau greșelile, ci virtuțile și calitățile celorlalți. Îmi amintesc o meditație predicată de Don Javier pe 26 august 1999, în timpul unui curs de vară la Olbeira (o casă de reculegeri din Galicia, Spania): ne-a îndemnat cu putere și afecțiune „să nu vedem oamenii prin defectele lor, ci prin virtuțile lor”. Iubirea ne face să vedem, cu bucurie, partea pozitivă din ceilalți. „Ar trebui să ne bucurăm de prosperitatea aproapelui nostru ca și de a noastră” ^[6]; aceasta este opusul vederii celorlalți cu acel păcat întunecat care este invidia, în sensul său de tristețe pentru binele altora.

Pe de altă parte, fiecare persoană valorează întotdeauna mai mult decât ceea ce suntem capabili să vedem cu cunoștințele noastre obișnuite. Într-un anumit sens, este ceea ce citim deseori în Scriptură, când Scrisoarea către Evrei ne îndeamnă să nu uităm ospitalitatea:

datorită ospitalității, „unii au găzduit îngeri fără să știe” (Evr 13,2).

4. Înțelegerea care izvorăște din iubire ne permite, de asemenea, să vedem greșelile și defectele celorlalți: înțelegem persoana, atât în mod pozitiv, cât și negativ. Și putem fi siguri – iubirea vede acest lucru pentru că este atât de înțeleaptă – că partea pozitivă este cu mult superioară celei negative. În orice caz, negativul nu este un motiv de separare, ci de rugăciune și ajutor; eventual, de mai multă afecțiune; și, dacă este necesar, de corectare fraternă.

În multe feluri, Părintele nostru a insistat asupra acestei manifestări uneori eroice a carității: „Practicați corectarea fraternă, *ne sit populus Domini sicut oves absque pastore* (Nm 27,17), pentru ca această Familie supranaturală, care este Lucrarea lui Dumnezeu, să nu apară ca un grup

de oi fără păstor. Întotdeauna am învățat, fiicele și fiii mei, că în Lucrare fiecare trebuie să fie și păstor și oaie” ^[7].

5. Suntem cu toții slabi și nu putem fi surprinși dacă ne manifestăm o reacție de supărare sau de neînțelegere față de alte persoane. Dar nu trebuie să acceptăm aceste reacții justificându-le; ele sunt mai degrabă momente pentru a cere iertare Domnului și pentru a-L ruga să ne sporească capacitatea de a iubi, să ne dea mai multă înțelegere, care este rodul iubirii. Și astfel, fără să ne descurajăm din cauza slăbiciunii noastre, vom cere ajutorul lui Dumnezeu, pentru ca în cele din urmă să-I putem spune, plini de recunoștință: „Tu mi-ai lărgit inima” (Ps 119,32).

Este important, de exemplu, să ne luptăm să stăpânim și să atenuăm nerăbdarea care poate apărea în

mod spontan în fața unor defecte reale sau mai puțin reale ale celorlalți (uneori, defectul poate fi mai mult în ochii noștri). O astfel de nerăbdare poate duce la o lipsă de înțelegere și, prin urmare, la o lipsă de caritate. Cuvintele străvechi ale Sfântului Ciprian al Cartaginei sunt puternice: „Caritatea este legătura care unește frații, temelia păcii, legătura care dă fermitate unității; cea care este superioară speranței și credinței, cea care întrece pomana și martiriul; cea care va rămâne cu noi pentru totdeauna în ceruri. Luați-i răbdarea, însă, și va fi devastată” ^[8].

6. Înțelegerea, rod al iubirii fraterne, ajută și la evitarea discriminării în relațiile dintre unii și alții, care ar putea apărea atunci când se constată diferențe. În realitate, această diversitate este adesea o bogăție de caractere, sensibilități, interese etc. Iată cum ne-o explică Părintele nostru: „De asemenea, trebuie să

practicați în mod constant o fraternitate care este mai presus de orice simpatie sau antipatie naturală, iubindu-vă unii pe alții ca adevărați frați și surori, cu purtarea și înțelegerea proprii celor care formează o familie bine încheată”

[9]

—.

Pe lângă efortul de a-i iubi și de a-i înțelege pe ceilalți, este de asemenea important să le facem mai ușor să ne iubească. În acest sens, vă reamintesc ceea ce v-am scris deja:

„A câștiga în amabilitate, în bucurie, în răbdare, în optimism, în delicatețe și în toate virtuțile care fac viața comună plăcută, toate acestea contează mult pentru ca fiecare să se simtă primit și să fie fericit” ^[10]. Astfel se creează o atmosferă de fraternitate, în care fiecare întărește afecțiunea celuilalt și, împreună, trăim acel spor însutit promis de

Domnul și ne îndreptăm spre viața veșnică (cf. Mt 19,29).

Comoara iertării

7. De asemenea, înțelegerea este strâns legată de realitatea extraordinar de importantă a iertării: a cere iertare și a ierta. În aprilie 1974, Părintele nostru ne-a spus că „cel mai divin lucru în viața noastră de creștini, de copii ai lui Dumnezeu în Opus Dei, este să-i iertăm pe cei care ne-au rănit”. Și apoi a adăugat, cu mare simplitate: „Nu am avut nevoie să învăț să iert, pentru că Domnul m-a învățat să iubesc”. Dintre numeroasele consecințe și manifestări ale filiației divine, poate că nu ne-am fi gândit în mod spontan la iertare în primul rând. Cu toate acestea, înțelegem că a fi copii ai lui Dumnezeu înseamnă a fi Cristos, a ne identifica cu El. Iar Cristos a venit în această lume, Fiul veșnic S-a făcut Om, tocmai pentru a

ierta. Prin urmare, putem considera că „nimic nu ne face mai asemănători cu Dumnezeu decât să fim gata să iertăm” ^[11].

Cât de des ne rugăm și medităm la Rugăciunea Tatăl Nostru! Iertarea celorlalți este atât de decisivă încât este o condiție pentru ca Dumnezeu să ne ierte. Ce bine este să Îl rugăm pe Domnul să ne învețe să iertăm, cu adevărat și mereu. Mai mult decât atât, să avem sfânta îndrăzneală de a-i cere ca, asemenea Părintelui nostru, să ajungem să-i iubim pe ceilalți atât de mult încât să nu avem nevoie să învățăm să iertăm ^[12]. Ar fi minunat dacă ne-am putea dori să ajungem la un punct în care să iubim atât de mult încât să nu ne simțim niciodată jigniți.

8. La fel de important ca și înțelegerea și iertarea este să înveți să ceri iertare, chiar și în conflictele mici sau cotidiene. Un gest sincer de

a cere iertare este adesea singura modalitate de a restabili armonia în relații, chiar dacă credem – mai mult sau mai puțin pe bună dreptate – că noi am fost partea cea mai ofensată. Nu o justiție strictă, fără mai mult, bazată pe calcule teoretice, l-a determinat pe Fiul lui Dumnezeu să ceară iertare Tatălui său în numele nostru, ci o iubire gratuită, care ia în considerare doar ceea ce poate face pentru alții.

Fiicele și fiii mei, să nu ne gândim că este foarte frumos, dar prea mult pentru micimea noastră. Bineînțeles, obiectivul este foarte înalt. Cu toate acestea, cu harul lui Dumnezeu ne putem apropia de el puțin câte puțin, dacă nu încetăm să facem un efort spiritual din partea noastră – un răspuns de iubire la Iubire – care se reînnoiește în fiecare zi.

Spirit de slujire

9. Cea mai mare ambiție a copiilor lui Dumnezeu din Opus Dei (...) trebuie să fie întotdeauna aceea de a sluji ^[13]. Înțelegem bine această insistență a Sfântului Josemaría atunci când citim și medităm cuvintele Domnului: „Fiul Omului nu a venit ca să I se slujească, ci ca să slujească” (Mc 10,45); „Eu sunt în mijlocul vostru ca unul care slujește” (Lc 22,27).

Spiritul de slujire este o expresie a iubirii, a afecțiunii de a simți nevoile celorlalți ca fiind ale noastre. Cât de puternic ne-a explicat-o Părintele nostru: „Nu mă deranjează să o repet de multe ori. Toți oamenii au nevoie de iubire, iar noi avem nevoie de ea și în cadrul Lucrării. Străduiți-vă ca, fără sentimentalisme, afecțiunea voastră pentru frații și surorile voastre să crească mereu. Tot ce vine de la un alt fiu al meu trebuie să fie – cu adevărat! – foarte al nostru: în

ziua în care am trăi ca străini sau ca indiferenți, am ucis Opus Dei” ^[14].

Am putea trăi, fără să vrem, ca niște străini sau ca niște indiferenți, dacă ne suprasolicităm în activități care, de fapt, ne împiedică să ne cunoaștem unii pe alții, să interacționăm unii cu alții, să ne interesăm în mod pozitiv de ceilalți. Fiicele și fiii mei, îmi vin în minte și în inimă acele cuvinte pe care Sfântul Josemaría obișnuia să ni le spună cu toată puterea sufletului său: „Să vă iubiți!”

10. Vrem să-i slujim pe ceilalți, știind că astfel îl slujim pe Isus Cristos: „Adevărat vă spun că tot ce ați făcut unuia dintre acești frați ai mei mai mici, mie mi-ați făcut” (Mt 25,40). Din acest motiv, este bine ca fiecare dintre noi să se gândească: „Numai disponibilitatea mea de a-l ajuta pe aproapele meu, de a-i arăta iubire, mă face și pe mine sensibil în fața lui

Dumnezeu. Numai slujirea aproapei îmi deschide ochii la ceea ce face Dumnezeu pentru mine și la cât de mult mă iubește” ^[15].

Cu toții am experimentat că slujirea celorlalți implică adesea un anumit efort. „Să nu credeți (...) că este ușor să faci din viață un serviciu. Este necesar să transpunem în fapte această dorință bună, pentru că împărăția lui Dumnezeu nu constă în cuvinte, ci în virtuți (1Cor 4,20), iar practicarea ajutorului constant față de ceilalți nu este posibilă fără sacrificiu” ^[16]. Dar acest efort, făcut din iubire, este întotdeauna o sursă de bucurie; o bucurie care, pe de altă parte, nu poate proveni din egoism.

Spiritul de slujire, în sfârșit, este o expresie a iubirii fraterne, iar „iubirea fraternă nu poate fi decât gratuită, nu poate fi niciodată o plată pentru ceea ce face altul sau un

avans pentru ceea ce așteptăm să facă el” ^[17].

Semănători de pace și bucurie

11. O manifestare a spiritului de slujire, care într-un fel le include pe toate, este semănarea păcii și a bucuriei. Deoarece putem oferi această pace și bucurie doar dacă le avem, iar ambele sunt un dar de la Dumnezeu, cea mai bună modalitate de a crește în ele este să ne ocupăm cu delicatețe de momentele noastre de intimitate cu Dumnezeu: sacramentele și rugăciunea personală.

În viața fiecărei persoane nu lipsesc, cu o frecvență mai mare sau mai mică, cu o intensitate mai mare sau mai mică, durerile și suferințele care tind să producă diverse sentimente de neliniște și tristețe. Sunt stări de spirit care se pot strecura în sufletele noastre și pe care le putem și trebuie să le depășim, recăpătând bucuria

prin credința în iubirea pe care Dumnezeu o are astăzi și acum pentru fiecare dintre noi (cf. 1In 4,16).

Trebuie să ne înrădăcinăm bucuria, nu în noi înșine, ci în Domnul. În acest fel, în ciuda tuturor greutăților, putem avea puterea spiritului de a uita mai mult de noi înșine și de a transmite altora bucuria care vine de la Dumnezeu. În acest sens, să citim aceste cuvinte din cartea lui Neemia, ca și cum ni s-ar adresa și nouă: „Nu vă întristați, căci bucuria Domnului este puterea voastră” (Ne 8,10).

12. În scrisorile pe care mi le scrieți, îmi dați adesea vești despre situațiile dificile prin care treceți. Aș vrea să fiu foarte aproape de fiecare dintre voi, să vă însoțesc în îngrijirea acelui copil bolnav, a acelei mame care este deja foarte limitată de vârstă sau în situații care implică o suferință deosebită. Încerc să port în inima

mea și în Liturghia mea zilnică tot ceea ce este al vostru.

În aceste și în multe alte împrejurări, să ne amintim că Domnul binecuvântează cu crucea și că, așa cum a afirmat Părintele nostru cu o experiență abundentă, „iubirea autentică aduce bucurie: o bucurie care își are rădăcinile în forma de cruce”^[18]. În plus, în fraternitatea bine trăită, nu suntem niciodată singuri: toți împreună – *cor unum et anima una* – purtăm dulcea povară a crucii Domnului, cu certitudinea interioară că, în cele din urmă, jugul său este ușor și povara sa ușoară (cf. Mt 11,30). În acest sens, am citit și am meditat adesea, cu dorința sinceră de a ni le însuși, aceste cuvinte ale Sfântului Josemaría: „A te dărui în slujirea sufletelor, uitând de tine însuși, este atât de eficient încât Dumnezeu îl răsplătește cu o umilință plină de bucurie”^[19].

Viața de familie

13. Marea majoritate dintre voi nu locuiți într-un centru al Lucrării. Cu toate acestea, așa cum scrie Părintele nostru, „noi toți cei care aparținem Opus Dei, copiii mei, formăm o singură familie: motivul pentru care constituim o singură familie nu se bazează pe aspectul material al traiului împreună sub același acoperiș. Ca și primii creștini, suntem *cor unum et anima una* (Fap 4,32) și nimeni în Lucrare nu poate simți vreodată amărăciunea indifferenței” ^[20].

Pentru ca marea majoritatea a celor din Lucrare care nu locuiți în centre – supranumerari și asociați – să primiți și să contribuiți la căldura căminului Opus Dei, este necesar ca unii – numerarii – să construiască și ei acest cămin în mod material în sediile centrelor, la care participați toți ceilalți, în funcție de situația

voastră. Desigur, sediile materiale sunt foarte utile pentru a dispune de mijloace de formare, pentru a găzdui activități apostolice etc., deși știți că toate aceste lucruri se fac și atunci când nu există astfel de sedii, mai ales în locurile unde lucrarea apostolică este încă foarte incipientă.

Bineînțeles, uneori există situații legate de muncă, sănătate, obligații familiale etc., care fac recomandabil sau chiar necesar ca unii numerari să nu locuiți la sediul centrelor, fără ca acest lucru să diminueze responsabilitatea și dedicarea voastră – diferită, dar reală – la construirea căminului nostru.

14. Este normal ca în multe familii să locuiască împreună persoane din generații diferite (bunici, părinți, copii) și cu caractere diferite, iar familiile cu boli cronice mai mult sau mai puțin grave sunt, de asemenea, frecvente. Deși este adevărat că toate

acestea pot duce uneori la o deteriorare a unității familiei, este de asemenea adevărat că, de foarte multe ori, aceste și alte dificultăți pot apropia familiile, atunci când există dragoste adevărată.

Fiicele și fiii mei, Lucrarea este o familie foarte mare, în care există oameni de vârste și personalități diferite, dar și bolnavi. Slavă Domnului, grija și afecțiunea cu care încercăm să ne ocupăm de bolnavii din Casă este o realitate extraordinară.

15. În unele centre există situații care pot fi mai dificile. Dacă uneori viața de familie vă pare obositoare, căutați cu sinceritate cauza acestei oboseli pentru a o remedia: gândiți-vă dacă se datorează doar lipsei de mijloace materiale sau efortului firesc pe care îl poate presupune dedicarea la îngrijirea celorlalți; sau dacă se datorează și unei răceli ale afecțiunii.

Dacă acesta din urmă este cazul, nu vă surprindeți și nu vă descurajați; vă îndemn să Îi cereți lui Dumnezeu, cu simplitate și îndrăzneală, să vă lărgască inima, să vă ajute să Îl vedeți pe El în ceilalți, ca să vă umpleți de bucurie, așa cum s-au bucurat ucenicii când L-au văzut pe Domnul înviat: „Ucenicii, când L-au văzut pe Domnul, s-au bucurat” (In 20,20).

Pe de altă parte, uneori, în spatele anumitor trăsături de caracter se ascund suferințe care explică, poate, acel mod de a fi sau de a acționa. Dumnezeu ne cunoaște pe fiecare dintre noi în profunzime, chiar și pe cei care suferă, și ne privește pe toți cu tandrețe. Să învățăm de la Domnul să privim în acest fel, să înțelegem pe toată lumea – încerc să vă spun din nou – să ne punem în locul celorlalți. „Câte temeri și câte pericole poate risipi dragostea adevărată dintre frați, care nu o

menționăm – pentru că ar fi ca o profanare –, dar care strălucește în fiecare detaliu! ^[21] .

Să nu încetăm niciodată să-i mulțumim Domnului pentru căminul pe care ni l-a dăruit, cu o bogată diversitate de caractere personale, situații sociale și culturi. Și, în același timp, să simțim responsabilitatea de a menține în el un ton, o atmosferă caracterizată și de „o delicatețe extremă în relațiile noastre reciproce” ^[22] .

În Biserică și în lume

16. Grija pentru fraternitate este o manifestare a faptului că Lucrarea, ca parte a Bisericii, este familia lui Dumnezeu. Dacă încercăm să ne iubim unii pe alții, să ne înțelegem, să ne iertăm, să ne slujim unii pe alții, vom contribui în mod direct, prin comuniunea sfinților, la unitatea tuturor credincioșilor și a întregii omeniri. Sfântul Josemaría

spunea că „principalul apostolat pe care noi, creștinii, trebuie să îl realizăm în lume, cea mai bună mărturie a credinței, este să facem în așa fel încât în interiorul Bisericii să se respire climatul autenticei carități. Când nu ne iubim cu adevărat, când există atacuri, calomnii și certuri, cine se va simți atras de cei care susțin că predică vestea bună a Evangheliei?” ^[23] — Îl rog pe Domnul să fim mereu instrumente de unitate în casa noastră, în Lucrare, în Biserică și în întreaga societate.

Grija față de fraternitate va aduce, de asemenea, lumină și căldură în lumea noastră, care este adesea în întuneric sau suferă de frigul indiferenței. Casele noastre – cele ale asociațiilor, cele ale supranumerarilor și centrele ale Lucrării – trebuie să fie „luminoase și vesele”. Case deschise, la care pot participa mai multe persoane, inclusiv cei care poate nu au parte de

căldura unui cămin. Mărturia unei familii creștine care încearcă să fie unită, astfel încât, chiar și cu limitările personale, fiecare să fie gata să ierte, să iubească, să slujească, va fi un punct de referință pentru mulți. Așa cum a fost, este și va fi întotdeauna casa din Nazaret. Să nu uităm ceea ce ne-a spus Sfântul Josemaría: „Noi aparținem acelei familii”.

Fraternitatea bine întruchipată este un apostolat imediat: atâția oameni vor vedea afecțiunea pe care ne-o purtăm unii altora și vor putea exclama, așa cum făceau primii creștini, „vedeți cum se iubesc” ^[24]; vor fi atrași de această iubire creștină, de acea „caritate care este o anumită participare la iubirea infinită care este Duhul Sfânt” ^[25].

17. Închei prin a reciti cu voi aceste alte cuvinte ale Părintelui nostru:

„Inima, copiii mei, puneți-o pentru a vă sluji unii pe alții. Când afecțiunea trece prin Preasfânta Inimă a lui Isus și Neprihănită Inimă a Mariei, caritatea fraternă se exercită cu toată puterea sa umană și divină. Ne încurajează să purtăm greutatea, ne ușurează povara, ne asigură bucuria în luptă. Nu este ceva lipicios, ci ceva care întărește aripile sufletului pentru a se înălța mai sus; caritatea fraternă, care nu caută propriul interes (cf. 1Cor 13,5), permite să zbori pentru a-l lăuda pe Domnul într-un spirit de jertfă binevoitoare”

[26]

—.

Cu toată afecțiunea, vă
binecuvântează

Părintele vostru

Roma, 16 februarie 2023

.....

[1] Francisc, *Audiență*, 15-III-2017.

[2] Sfântul Josemaría, *Instrucțiune, mai 1935 - septembrie 1950*, nr. 75. În continuare, textele în care nu este citat autorul sunt ale Sfântului Josemaría.

[3] Benedict al XVI-lea, *Omilie*, 24-IV-2005.

[4] *Forja*, nr. 454.

[5] *Drum*, nr. 463.

[6] Sfântul Gregorie Cel Mare, *Homiliæ in Evangelia*, 5, 3: PL76, 1094 B.

[7] *Scrisoarea 15*, nr. 169.

[8] Sfântul Ciprian, *De bono patientiæ*, nr. 15: PL 4, 631 C.

[9] *Scrisoarea 30*, nr. 28.

[10] *Scrisoare pastorală*, 1-XI-2019, nr. 9.

[11] Sfântul Ioan Gură de Aur,
Comment.in Matthaeum, Omilie XIX,
nr. 7: PG 57, 283.

[12] Cf. *Brazdă*, nr. 804.

[13] *Scrisoarea 15*, nr. 38.

[14] AGP, bibliotecă, P01.

[15] Benedict al XVI-lea, Enc. *Deus caritas est*, nr. 18.

[16] *Scrisoarea 8*, nr. 4.

[17] Francisc, Enc. *Laudato si'*, nr. 228.

[18] *Forja*, nr. 28.

[19] *Scrisoarea 2*, nr. 15.

[20] *Scrisoarea 11*, nr. 23.

[21] *Brazdă*, nr. 767.

[22] *Instrucție*, 1-IV-1934, nr. 63.

[23] *Prietenii lui Dumnezeu*, nr. 226.

^[24]_____Tertulian,*Apologeticum*, 39: PL 1, 471.

^[25]_____Sfântul Toma din Aquino, *Summa theologiae*, II-II, q. 24, a. 7 c.

^[26]_____Scrisoarea 14-II-1974, nr. 23.

.....

Copyright © Prelatura Sanctæ Crucis
et Operis Dei

(Orice difuzare publică, integrală sau parțială, este interzisă fără permisiunea expresă a titularului drepturilor de autor).

.....

pdf | document generat automat din
[https://opusdei.org/ro-ro/article/
scrisoarea-prelatului-6-februarie-2023/](https://opusdei.org/ro-ro/article/scrisoarea-prelatului-6-februarie-2023/)
(04.03.2026)